

UiO : Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Meld. St. 16 (2020-2021) Utdanning for omstilling Økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning

Barbro Kolbjørnsrud, Arbeidslivskoordinator
27. mai 2021

Hva er problemet?

- Arbeidsmarkedet er i omstilling og kompetansebehov endrer seg.
- Overgang fra høyere utdanning til arbeidsliv er vanskelig for noen grupper.
- Studentaktive lærings- og vurderingsformer benyttes i for liten grad.
- Lav tilgang på praksisplasser, og varierende kvalitet.
- Lav vektlegging av innovasjon og entreprenørskap
- Studenter fullfører ikke studiene
- Studenter får ikke god nok informasjon om hvordan de kan bruke kompetansen sin i arbeidslivet. Karriereveiledning og informasjon bør styrkes.
- RSA fungerer i varierende grad

Læring for et arbeidsliv i rask endring

- Samarbeid som gir gevinst for alle parter
  - Skape møteplasser med arbeidslivet
- Mer åpen og tilgjengelig høyere utdanning
  - Livslang læring
  - Mobilitet
- Studentaktive lærings- og undervisningsformer
  - Arbeidslivsrelevant undervisning i arbeidslivet og på campus
  - Tverrfaglige perspektiver
- Mer og bedre praksis
  - Bruke hele verktøykassen for arbeidslivsrelevans

Dagens studenter er morgendagens kolleger, arbeidsgivere og skapere av arbeidsplasser, og skal gjøres i stand til å delta i, og bidra til å utvikle, fremtidens arbeidsliv.

“Relevans refererer til at studentene forberedes på hvordan de kan bruke kompetansen sin i arbeids- og samfunnslivet, både slik arenaene er i dag og slik de kan bli i fremtiden.”

(Kvalitetsmeldingen, Meld. St. 2016-2017)

Arbeidslivsrelevans handler både om hva studentene skal lære, og hvordan de skal lære det.

- Fagspesifikke kunnskaper
- Generiske ferdigheter

- Hvilke ferdigheter etterspørres av arbeidsgivere?

Top 10 skills of 2025

Type of skill

- Problem-solving
- Self-management
- Working with people
- Technology use and development

- Analytical thinking and innovation
- Active learning and learning strategies
- Complex problem-solving
- Critical thinking and analysis
- Creativity, originality and initiative
- Leadership and social influence
- Technology use, monitoring and control
- Technology design and programming
- Resilience, stress tolerance and flexibility
- Reasoning, problem-solving and ideation

Praksis (disiplinfag)

- Det er et mål at flere studenter på disiplinfaglige studieprogrammer får tilbud om relevant praksis underveis i studiene.
  - Bachelor og Master
- Praksis kan være viktig for å synliggjøre overfor arbeidslivet at kandidatene har relevant kompetanse.
- Praksisemner skal ha tydelige formulerte læringsmål, læringskontrakter og plan for å sikre læringsutbytte.
- Praksis krever ressurser

(OECD)

- Norsk høyere utdanning har for svak tilknytning til arbeidsmarkedet.
- Vi utnytter ikke mulighetene vi har sammenlignet med andre land.
- Studentene tilbys praksis i for liten grad.
- Vi bør tydeliggjøre hvordan studieprogrammene forbereder studentene på arbeidslivet.

«...sannsynligvis kan bevisstgjøringen også ivaretas mer effektivt gjennom andre former for samspill enn praksis» (NOKUT)

- Besøk av tidligere kandidater (alumni)
- Prosjekter i samarbeid med arbeidsliv
- Simulering og annen undervisning som bruker arbeidsmetoder fra arbeidslivet (studentaktive læringsformer).
- **Arbeidslivsrelevant læring også kan og må foregå ved utdanningsinstitusjonene** (Kompetansebehovsutvalget).
  - Professor II
  - Gjesteforelesere
  - Arbeidslivspaneler (rådgivende)
  - Prosjekter og case-undervisning

Det skrives også om ...

- Fleksibel og tilgjengelig høyrere utdanning i hele landet
- Finansiering av livslang læring – egenbetaling
- Mobilitet og deltidsstillinger
- Tilskuddsordninger
- Arbeidslivsrelevans for Ph.d.
- Pedagogikk og digitalisering
- Praksis – profesjon vs. disiplin
- Praksis i staten
- Styrking av karrieretjenester

Bruker vi hele verktøykassa?

På fakultetet...

- Fakultetets strategi/årsplan
  - Fokus på arbeidslivsrelevans i møter og fora
  - Oppfølging av arbeidslivsrelevans i studiekvalitetsarbeidet
  - Programutvikling
  - Eilin (Eilerts læringsnettverk)
  - Samarbeid om utvikling av karrieretjenester (Bachelor og Master)
  - Karrierestøtte for Ph.d. og Postdoc
  - Samfunns- og arbeidslivsrelevante studier
- Enhetenes årsplanarbeid med arbeidslivsrelevans